

Misvisende om Ungarn

UNGARN

LASZLO P. CSERNAI
professor, Institutt for fysikk og teknologi, Universitetet i Bergen

RANDI EMILIE DAHLEN, som studerer jus i Danmark har skrevet en grovt misvisende kronikk i BT 14.04. om valget i Ungarn. Hun argumenterer feilaktig at «den nye valgloven har gjort det mulig til Fidesz å oppnå to tredjedeler med kun 44 prosent av stemmene». Hennes kilder om det ungarske valget er mangelfulle. I Ungarn har hver velger to stemmer, én på den nasjonale partilisten og én for de lokale representantene i stemmerens bosteds valgkrets.

ETTER PARTILISTENE har koalisjonen av Unge Demokraters Allians (Fidesz) og Kristelig Demokratisk Folkeparti (KDNP) fått 2.264.730 (45 prosent) stemmer og det gir bare 37 seter i Ungarns nasjonalforsamling, Venstre valgallians har fått 1.290.804 (25,7 prosent) stemmer og dermed 28 seter, Jobbik (betyr høyre eller bedre) har fått 1.020.476 (20,3 prosent) med 23 seter og LMP 269.413 (5,4 prosent) med fem seter. Disse listevalgene gir bare 93 plasser i Stortinget, mindre enn halvparten. Alle andre har fått mindre enn fem prosent av stemmene.

HVA HUN IKKE skriver om er at etter stemmer i velgerens bostedsvalgkrets, har Fidesz-KDNP vunnet i 90,6 prosent av valgkretser og fått 96 representanter. Venstre valgallians har fått ti plasser (9,4 prosent). Ingen andre parti har vunnet i lokale valgkretser. Disse representerer mer enn halvparten, 106, av de 199 plasser i den ungarske nasjonalforsamlingen. Dette er grunnen til at Fidesz-KDNP har fått til sammen 133 plasser (66,8 prosent).

Jobbik har ikke vunnet i en eneste lokal valgkrets, men har likevel fått 1.000.637 stemmer. Det kan sammenlignes med 1.317.877 stemmer av Venstre valgallians i lokaldelen av stortingsvalget. Hun skriver også at «Jobbik har fått større oppslutning», men siste valg har de fått 12,3 prosent og nå bare 11,6 prosent av plassene i nasjonalforsamlingen.

UAVHENGIG AV Dahlens valgpreferanse, så burde hun ikke presentere misvisende delopplysninger om valget. Det er ingen tvil at Fidesz-KDNP har en sterk støtte i Ungarns befolkning. Å hevde at valgresultatet er grunnen til den voksende utvandringen er ynkelig, ettersom det har vært lignende utvandring fra hele Sør- og Øst-Europa i flere år.

MORS ANSVAR // Jeg var den tause jenten som ropte så høyt jeg kunne for at naboene skulle høre og volden ta slutt. Men naboene hørte ikke. Ingen meldte fra.

Barn uten beskyttelse

VOLD

TRINE PETTERSEN
barnepleier og forfatter av boken «Lyspunktet - når volden tar slutt»

JEG BAR MED MEG frykten hver eneste dag. Hver eneste time. Jeg var vitne til vold fra far mot mor frem til jeg var åtte år. Ingen så det. Det skjedde hjemme. I en rekkehusleilighet med naboer som bodde vegg i vegg. Jeg visste aldri når volden kom. Derfor var jeg i konstant beredskap. Jeg ble mammas beskytter. En umenneskelig oppgave for et lite barn. Det var ikke noe alternativ. Om jeg sviktet, ville hun dø. Det visste jeg. Som vitne innebar det at jeg sto midt i volden som et skjold for å beskytte mamma. Livredd for at hun skulle dø. Kvelertak og slag var daglig kost. Ville det vært verre om jeg ble slått selv? Det får jeg aldri svar på. Jeg var den tause jenten som kunne rope så høyt jeg kunne for at naboene skulle høre og volden ta slutt. Men naboene reagerte ikke. Ingen meldte ifra. Da volden endelig tok slutt, var jeg utmattet av redsel etter volden. Hemmeligheten ble hos meg.

DE FLESTE VIL SI at disse kvinnene har et valg om å bryte ut av slike forhold. Ja, det har de. Det som mangler er beskyttelse når samlivsbruddet er et faktum. Vi har vel alle lest om partnerdrap som skjer når beskyttelsen uteblir for de utsatte i slike situasjoner. Har disse kvinnene noen rett til beskyttelse? Tør de i det hele tatt å si ifra om det de er utsatt for?

Sjelden ser vi at slike saker anmeldes. Ofte blir sakene henlagt, og det er sjelden bevis. De vet de kan være i større fare om det meldes ifra. De har lært å underkaste seg voldsutøver sin kontroll. Barna har lært seg å være tause fordi de vet at om omverdenen får vite hemmeligheten kan det bli verre. De har ingen beskyttelse.

Jeg ble mammas beskytter. En umenneskelig oppgave for et lite barn. Men om jeg sviktet, ville hun dø.

ETTER MANGE ÅR i et sånt regime lærte jeg at barn må beskyttes, dersom de vil fortelle. Disse barna kan være i livsfare om utøveren får vite det. Har vi et system som beskytter barna når de forteller? Vi fikk en bekjent av familien til å flytte inn den første tiden etter samlivsbruddet. Vi var så truet at livet sto i fare. Frykten var enorm. Vi fikk heldigvis hjelp i tide. Beskytteren fulgte mamma hver dag til

Et stort antall norske barn blir mishandlet i eget hjem uten at mor melder fra til politiet. Mødrenes taushet kan være straffbar, men bare et fåtall er dømt for å unnlate å gripe inn.

jobben. Han fortsatte å sette sitt eget liv på spill for vår trygghet. Tryggheten ble værende. Han dokumenterte og skrev ned reaksjonene jeg hadde i denne tiden. Det ble viktige observasjoner som ble dokumentert til kommende rettssak, om blant annet samvær. Han ble senere min stefar.

I DAG ER JEG VOKSEN. Jeg burde ha glemt. Glemt utryggheten som den lille jenten opplevde for mange år siden. Den ble fortrent i mange år. Inntil jeg en dag ble klar for et møte med frykten som ble påført meg som barn. Jeg konfronterte min egen pappa. Jeg var sterk nok.

Det er en krevende oppgave å gi barn trygghet som er utsatt for et slikt nettverk av hat. Et nettverk ble dannet rundt oss av gode venner, naboer og nær familie. Skolen som visste. Det krever åpenhet og mot. De færreste klarer å fortelle om det de er utsatt for. De er redde med all grunn.

Kvinnene som opplever vold har en plikt til å si ifra når volden skjer. Barna har krav på trygghet. Hvis vi skal kreve at de utsatte kvinnene bryter ut, må vi også gi et nettverk av trygghet. Når beskyttelsen uteblir, blir liv satt i alvorlig fare. Vi trenger et system som ivaretar og privatpersoner som ser.

FLERE TUSEN BARN lever i hjem med vold. De er tause om det. Vi vet at barn som utsettes for vold, eller som er vitne til den, lever med frykt. Forskning viser at det kan være like skadelig å være vitne til volden. Hjernen kan skades av påvirkningene den får av de sterke inntrykkene. Vi vet at barns hjerne blir formet av miljøet det vokser opp i, helt fra barnet ligger i mors mage.

Hvis et barn vokser opp med utrygghet og redsel, vil det skje endringer i hjernen som gjør at barnet beskytter seg mot omverden. Krenkelsene kan gi varige mén for disse barna.

MAMMA BRØT med min far da jeg var åtte. Uten beskyttelsen vi fikk, ville hun aldri klart det. Beskyttelsen var livreddende for en hel familie. Tryggheten vi fikk ga oss et verdig liv. Voldsspiralen må brytes. Eller kan utryggheten gå i arv i generasjoner. Hvem har ansvaret?

TRYGGHET: Jeg visste aldri når volden kom. Derfor var oppgave for et lite barn, skriver Trine Pettersen som er